

Įstatymas paskelbtas: Žin., 1994, Nr. [96-1872](#)
Neoficialus įstatymo tekstas

Įstatymo aktuali redakcija nuo 2011 m. liepos 1 d.

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
MIŠKŲ
ĮSTATYMAS**

1994 m. lapkričio 22 d. Nr. I-671
Vilnius

Nauja įstatymo redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:
Nr. [IX-240](#), 2001 04 10, Žin., 2001, Nr. 35-1161 (2001 04 25)

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Miškų įstatymo paskirtis – reglamentuoti miškų atkūrimą, apsaugą bei naudojimą ir sudaryti teisines prielaidas, kad visų nuosavybės formų miškai būtų tvarkomi pagal vienodus tvaraus ir subalansuoto miškų ūkio principus, užtikrinant racionalų miškų išteklių naudojimą aprūpinant pramonę žaliava, biologinės įvairovės išsaugojimą, miškų produktyvumo didinimą, kraštovaizdžio stabilumą ir aplinkos kokybę, galimybę dabar ir ateityje atlikti ekologines, ekonomines ir socialines funkcijas nedarant žalos kitoms ekosistemoms.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Miškas** – ne mažesnis kaip 0,1 hektaro žemės plotas, apaugęs medžiais, kurių aukštis natūralioje augavietėje brandos amžiuje siekia ne mažiau kaip 5 metrus, kita miško augalija, taip pat išretėjęs ar dėl žmogaus veiklos ir gamtinių veiksnių netekęs augalijos (kirtavietės, degavietės, aikštės). Laukuose, pakelėse, prie vandens telkinių, gyvenamosiose vietovėse ir kapinėse esančios medžių grupės, kelio juostose ar geležinkelių želdinių apsaugos zonose įveisti želdiniai, siauros – iki 10 metrų pločio – medžių juostos, gyvatvorės, pavieniai medžiai ir krūmai bei miestuose ir kaimo vietovėse esantys žmogaus įveisti parkai nelaikomi mišku. Šių želdinių priežiūrą, apsaugą ir naudojimą reglamentuoja Želdynų įstatymas.

2. **Medynas** – miško dalis, kurioje sumedėjusios augalijos ardų sandara yra vienoda, vyrauja tam tikra medžių rūšis, augalija yra panašaus amžiaus, turi bendrą augavietę ir ši miško dalis šiais rodikliais skiriasi nuo gretimų miško dalių.

3. **Miško žemė** – apaugęs mišku (medynai) ir neapaugęs mišku (kirtavietės, žuvę medynai, miško aikštės, medelynai, daigynai, miško sėklinės plantacijos ir žaliaviniai krūmynai bei plantacijos) plotas. Miško žemei taip pat priskiriami tame pačiame plote esantys miško keliai, kvartalų, technologinės ir priešgaisrinės linijos, medienos sandėlių bei kitų su mišku susijusių įrenginių užimti plotai, poilsio aikštelės, žvėrių pašarų aikštelės, taip pat žemė, skirta miškui įveisti.

4. **Miškų grupė** – miško žemės plotai, kuriuose panašūs pagrindiniai ūkininkavimo tikslai ir ūkininkavimo režimas.

5. **Miestų miškai** – miestų teritorijose esantys miškai.

6. **Miško parkai** – intensyviai rekreacijai naudojami ne mažesnio kaip 3 hektarų ploto miškai su atitinkama rekreacine įranga bei infrastruktūra.

7. **Miško ištekliai** – nenukirstas miškas, sakai, kelmai ir dervuoliai, medžių žievė, karnos ir tošis, medžių sula, kalėdiniai medeliai, kitos dekoratyvinės miško medžiagos, šakelės, vytelės, grybai, riešutai, uogos, vaisiai, vaistažolės ir vaistinės žaliavos, miško paklotė ir lapai bei miško augalija.

8. **Nenukirstas miškas** – augantys medžiai, sausuočiai, vėjavartos, vėjalaužos ir kita nenukirsta sumedėjusi miško augalija.

9. **Miško valda** – nuosavybės teise valdomas miškų ūkio paskirties žemės sklypas.

10. **Miško savininkai** – valstybė, fiziniai ir juridiniai asmenys bei užsienio valstybėse įsteigtos organizacijos, neturinčios juridinio asmens statuso, tačiau turinčios civilinį teisingumą pagal tų valstybių įstatymus, įstatymų nustatyta tvarka įgiję nuosavybės teisę į miškus.

11. **Miško valdytojai** – miško savininkai; miškų urėdijos, valstybinių rezervatų direkcijos, nacionalinių parkų direkcijos, savivaldybės, valstybės įmonės bei organizacijos, valdančios patikėjimo teise įstatymų nustatyta tvarka joms Vyriausybės nutarimais perduotą valstybinėms funkcijoms įgyvendinti valstybinę miško žemę; kiti fiziniai ar juridiniai asmenys; užsienio valstybėse įsteigtos organizacijos, neturinčios juridinio asmens statuso, tačiau turinčios civilinį teisingumą pagal tų valstybių įstatymus, teisėtai įgijusios privačios miško žemės valdymo teisę.

12. **Miško naudotojai** – juridiniai ir fiziniai asmenys, kurie šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka įgijo miško ir miško išteklių naudojimo teisę.

13. **Valstybiniai miškų pareigūnai (vyriausieji valstybiniai miškų pareigūnai, vyresnieji valstybiniai miškų pareigūnai ir valstybiniai miškų pareigūnai)** – miškų ūkio valstybinio valdymo, valstybinės miškų kontrolės įstaigų, Generalinės miškų urėdijos prie Aplinkos ministerijos valstybės tarnautojai ir miškų urėdijų miško apsaugos darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis ir turintys įstatymų nustatytus įgaliojimus. Vyriausiųjų valstybinių miškų pareigūnų, vyresniųjų valstybinių miškų pareigūnų ir valstybinių miškų pareigūnų statusas suteikiamas aplinkos ministro įsakymu.

14. **Miško urėdija** – valstybės įmonė, patikėjimo teise valdanti, naudojanti valstybinius miškus ir jais disponuojanti įstatymų nustatyta tvarka, taip pat vykdanči juose kompleksinę miškų ūkio veiklą ir kitą įmonės įstatuose numatytą veiklą.

15. **Generalinė miškų urėdija prie Aplinkos ministerijos** – valstybinių miškų, priskirtų miškų urėdijoms, ūkinio valdymo institucija, organizuojanti bei koordinuojanti šių miškų atkūrimą, priežiūrą, apsaugą ir miško išteklių naudojimą.

16. **Kompleksinė miškų ūkio veikla** – veikla, apimanti miškų atkūrimą, priežiūrą, apsaugą, racionalų miškų išteklių naudojimą ir prekybą mediena bei miško ištekliais.

17. **Miškotvarka** – miškų ūkio planavimo sistema, apimanti miškų inventorizaciją ir apskaitą, miškų būklės, naudojimo ir ūkinės veiklos analizę bei miškų ūkio organizavimo ir plėtros projektų rengimą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1925](#), 2003-12-18, *Žin.*, 2003, Nr. 123-5593 (2003-12-30)

Nr. [X-119](#), 2005-02-15, *Žin.*, 2005, Nr. 31-977 (2005-03-05)

Nr. [XI-1448](#), 2011-06-16, *Žin.*, 2011, Nr. 74-3548 (2011-06-18)

3 straipsnis. Miškų grupės, ūkininkavimo juse tikslai ir režimas

1. Pagal ūkininkavimo tikslus, ūkininkavimo režimą ir pagrindinę funkcinę paskirtį miškai skirstomi į grupes.

2. I grupė – rezervatiniai miškai. Tai valstybinių rezervatų, valstybinių parkų bei biosferos monitoringo teritorijose esančių rezervatų ir rezervatinių apyubių miškai. Ūkininkavimo tikslas – palikti miškus natūraliai augti. Miško kirtimai, išskyrus Saugomų teritorijų įstatyme ir rezervatų nuostatuose numatytus atvejus, neatliekami.

3. II grupė – specialios paskirties miškai. Joje skiriami:

1) A – ekosistemų apsaugos miškai. Kraštovaizdžio, telmologinių, pedologinių, botaninių, miško genetinių, zoologinių, botaninių-zoologinių draustinių ir šių rūšių draustinių, esančių valstybiniuose parkuose bei biosferos monitoringo teritorijose, miškai, saugomų gamtos išteklių sklypų, priešeroziniai ir kiti miškai. Ūkininkavimo tikslas – išsaugoti arba atkurti miško ekosistemas ar atskirus jų komponentus. Stichinių arba biotinių veiksmų sudarkyti, blogos sanitarinės būklės medynai kertami neplynais arba plynais sanitariniais kirtimais. Gamtinę brandą pasiekę medynai gali būti kertami pagrindiniais neplynais kirtimais;

2) B – rekreaciniai miškai. Tai miško parkai, miestų miškai, valstybinių parkų rekreacinių zonų miškai, rekreaciniai miško sklypai ir kiti poilsiui skirti miškai. Ūkininkavimo tikslas – formuoti ir išsaugoti rekreacinę miško aplinką. Blogos sanitarinės būklės, sudarkyti stichinių arba biotinių veiksmų medynai kertami neplynais arba plynais

sanitariniais kirtimais. Gamtinę brandą pasiekę medynai gali būti kertami pagrindiniais neplynais kirtimais. Leidžiami visų rūšių ugdymo, sanitariniai ir kraštovaizdžio formavimo kirtimai. Kertama ne poilsavimo sezono metu, išskyrus stichinių arba biotinių veiksmų sudarkytus medynus.

4. III grupė – apsauginiai miškai. Tai geologinių, geomorfologinių, hidrografinių, kultūrinių draustinių, šių rūšių draustinių, esančių valstybiniuose parkuose bei biosferos monitoringo teritorijose, miškai, apsaugos zonų ir kiti miškai. Ūkininkavimo tikslas – formuoti produktyvius medynus, galinčius atlikti dirvožemio, oro, vandens, žmogaus gyvenamosios aplinkos apsaugos funkcijas. Leidžiami neplyni ir nedidelio ploto (iki 5 hektarų) plyni, ugdymo bei sanitariniai kirtimai, išskyrus šio straipsnio 6 dalyje numatytus atvejus.

5. IV grupė – ūkiniai miškai. Tai visi kiti miškai, nepriskirti I–III miškų grupėms. Ūkininkavimo tikslas – laikantis aplinkosaugos reikalavimų, formuoti produktyvius medynus, nepertraukiamai tiekti medieną. Leidžiami visi kirtimai, išskyrus šio straipsnio 6 dalyje numatytus atvejus. Plynų kirtimų biržės negali būti didesnės kaip 8 hektarų, išskyrus plynus sanitarinius kirtimus.

6. II, III ir IV grupių miškuose plynų sanitarinių kirtimų plotas neribojamas. Pagrindiniai plyni kirtimai draudžiami nacionaliniuose parkuose esančiuose III ir IV grupių miškuose, išskyrus pelkinius ir užpelkėjusių augaviečių medynus ir blogos sanitarinės būklės medynus, kurių būklės negalima pagerinti neplynais kirtimais.

7. Atskiros draustinių miškų dalys, vadovaujantis teritorijų planavimo dokumentais, gali būti priskirtos skirtingoms miškų grupėms.

8. Miškų priskyrimo grupėms tvarką ir normatyvus nustato bei miškus grupėms priskiria Vyriausybė Aplinkos ministerijos teikimu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1208](#), 2007-06-26, Žin., 2007, Nr. 77-3044 (2007-07-12)

4 straipsnis. Nuosavybės teisė į miškus ir valstybinės reikšmės miškai

1. Miškas nuosavybės teise gali priklausyti valstybei, fiziniams ir juridiniams asmenims bei užsienio valstybėse įsteigtoms organizacijoms, neturinčioms juridinio asmens statuso, tačiau turinčioms civilinį teisumą pagal tų valstybių įstatymus. Užsieniečiai, užsienio juridiniai asmenys, užsienio valstybėse įsteigtos organizacijos, neturinčios juridinio asmens statuso, tačiau turinčios civilinį teisumą pagal tų valstybių įstatymus, mišką turi teisę įsigyti Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 straipsnio 3 dalies įgyvendinimo konstitucinio įstatymo nustatyta tvarka. Lietuvos Respublikos miškuose pagal plotą vyrauja valstybinė miškų nuosavybė.

2. Valstybinė miško žemė Vyriausybės nustatyta tvarka gali būti nuomojama poilsui ar kitiems tikslams, išskyrus miškų ūkio veiklai organizuoti.

3. Privati miško valda arba privačiame ne miškų ūkio paskirties žemės sklype esanti miško žemė neskaidomos į dalis, jeigu privati miško valda arba privačiame ne miškų ūkio paskirties žemės sklype esančios miško žemės plotas yra arba tampa mažesnis kaip 5 hektarai, išskyrus atvejus, kai:

1) atidalijama bendraturčių valdoma privati miško valda arba privačiame ne miškų ūkio paskirties žemės sklype esanti miško žemė, jeigu šie sklypai buvo suformuoti atkuriant nuosavybės teises asmenims bendrosios nuosavybės teise pagal įstatymus, reglamentuojančius piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimą. Šiuo atveju privati miško valda arba privačiame ne miškų ūkio paskirties žemės sklype esanti miško žemė gali būti padalyta į ne daugiau dalių, negu sprendime nurodytas bendraturčių skaičius dėl nuosavybės teisių atkūrimo šiame sklype;

2) atidalijama privati miško valda, kurioje yra žemės ūkio naudmenos, atidalijant šias žemės ūkio naudmenas. Šiuo atveju formuojami du – miškų ūkio paskirties ir žemės ūkio paskirties – žemės sklypai, o suformuoto miškų ūkio paskirties žemės sklypo plotas negali būti mažesnis negu iki atidalijimo buvusios miško žemės plotas;

3) atidalijama privati miško valda arba privačiame ne miškų ūkio paskirties žemės sklype esanti miško žemė, kurioje yra teisėtai pastatytas gyvenamasis namas arba

gyvenamasis namas kartu su jo priklausiniais, Nekilnojamojo turto registre įregistruotas atskiru nekilnojamojo turto objektu (pagrindiniu daiktu), formuojant atskirus žemės sklypus – miškų ūkio paskirties žemės sklypą ir kitos paskirties žemės sklypą, kuris formuojamas gyvenamajam namui kartu su jo priklausiniais, Nekilnojamojo turto registre įregistruotam atskiru nekilnojamojo turto objektu (pagrindiniu daiktu), eksploatuoti.

4. Lietuvos Respublikai išimtinė nuosavybės teise priklauso valstybinės reikšmės miškai. Valstybinės reikšmės miškai – tai:

1) miškai, esantys valstybiniuose rezervatuose, valstybinių parkų rezervatuose ir rezervatinėse apyrbėse, Kuršių nerijos nacionaliniame parke;

2) miestų miškai;

3) valstybiniai miško medelynai ir sėklinės plantacijos;

4) miškų mokslinio tyrimo ir mokymo bei selekcinės sėklininkystės objektų miškai, kurių plotus ir ribas tvirtina Vyriausybė;

5) valstybiniai miškai 7 km pločio juostoje nuo Baltijos jūros ir Kuršių marių, į kuriuos neatkurta nuosavybės teisė pagal Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą;

6) kiti miškai, Vyriausybės sprendimu priskirti valstybinės reikšmės miškams.

5. Vyriausybė ar jos įgaliota Aplinkos ministerija įgyvendina valstybinių miškų savininko teises ir pareigas.

6. Valstybinę miško žemę patikėjimo teise valdo miškų urėdijos, valstybinių rezervatų direkcijos, nacionalinių parkų direkcijos, savivaldybės, kitos valstybės įmonės ir organizacijos. Valstybinės miško žemės sklypai patikėjimo teise perduodami šiems subjektams Vyriausybės nutarimais valstybinėms funkcijoms įgyvendinti Žemės įstatymo nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. IX-1925, 2003-12-18, Žin., 2003, Nr. 123-5593 (2003-12-30)

Nr. XI-1448, 2011-06-16, Žin., 2011, Nr. 74-3548 (2011-06-18)

5 straipsnis. Miškų valstybinis valdymas ir Miškų įstatymo vykdymo priežiūra

1. Valstybės miškų ūkio politikos kryptis nustato Seimas, priimdamas įstatymus.

2. Valstybės miškų ūkio strategiją formuoja bei valstybines miškų ūkio programas rengia Aplinkos ministerija. Aplinkos ministerija, atlikdama miškų ūkio valstybinio valdymo funkcijas:

1) organizuoja miškų ūkio strategijos bei valstybinių miškų ūkio plėtros programų rengimą;

2) organizuoja miškingumo didinimo, miško genofondo, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės miškuose išsaugojimo, selekcijos ir sėklininkystės, miško išteklių naudojimo, kitų programų projektų rengimą ir koordinuoja šių programų įgyvendinimą;

3) rengia teisės aktų miškų ūkio klausimais projektus;

4) organizuoja ir koordinuoja visų šalies miškų inventorizaciją, miškų tvarkymo (miškotvarkos) projektų rengimą, koordinuoja miškų monitoringą;

5) organizuoja valstybinę šalies miškų apskaitą ir Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro sudarymą;

6) rengia metinių miško kirtimo normų valstybiniuose miškuose projektus;

7) organizuoja su miškų ūkiu susijusį tarptautinį bendradarbiavimą.

3. Regionų aplinkos apsaugos departamentai atlieka visų šalies miškų būklės, naudojimo, atkūrimo ir apsaugos kontrolės funkcijas:

1) kontroliuoja, kaip laikomasi Miškų įstatymo, ir atlieka valstybinę visų nuosavybės formų šalies miškų būklės, naudojimo, atkūrimo ir apsaugos kontrolę;

2) Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka išduoda leidimus miškui kirsti valstybinių miškų valdytojams ir privačių miškų savininkams;

3) kontroliuoja miškotvarkos darbų kokybę;

4) konsultuoja privačių miškų savininkus miško naudojimo, atkūrimo, priežiūros ir apsaugos klausimais.

4. Miškų urėdijoms priskirtų valstybinių miškų atkūrimą, priežiūrą, apsaugą ir miško išteklių naudojimą organizuoja ir koordinuoja Generalinė miškų urėdija prie Aplinkos ministerijos. Atlikdama šias funkcijas, Generalinė miškų urėdija prie Aplinkos ministerijos:

1) atlieka miškų urėdijų savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos funkcijas ir koordinuoja jų veiklą;

2) nustato miškų urėdijoms privalomasias miško atkūrimo, apsaugos ir tvarkymo darbų normas;

3) organizuoja bendrą valstybinę priešgaisrinės ir sanitarinės miško apsaugos sistemą;

4) organizuoja ir koordinuoja miškų atkūrimo, apsaugos, tvarkymo ir miško išteklių naudojimo pažangių technologijų įgyvendinimą.

5. Privačius miškus atkuria, tvarko ir naudoja privačių miškų savininkai, laikydamiesi šio įstatymo, taip pat Vyriausybės ar jos įgaliotos Aplinkos ministerijos atsižvelgiant į privačių miškų savininkų organizacijų siūlymus tvirtinamų Privačių miškų tvarkymo ir naudojimo nuostatų ir kitų miškų ūkio veiklą reglamentuojančių teisės aktų. Privačių miškų savininkai įstatymų nustatyta tvarka turi teisę jungtis į asociacijas ir kooperatyvus, steigti įmones ir organizacijas. Valstybė skatina ir remia privataus miškų ūkio plėtrą, privačių miškų savininkų savivaldos organizacijas, teikiančias miško savininkams konsultavimo ir ūkines paslaugas. Miško savininkų kooperatyvams taikomas žemės ūkio kooperatyvų statusas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1925](#), 2003-12-18, *Žin.*, 2003, Nr. 123-5593 (2003-12-30)

Nr. [X-119](#), 2005-02-15, *Žin.*, 2005, Nr. 31-977 (2005-03-05)

6 straipsnis. Valstybinių miškų pareigūnų pareigos, teisės ir socialinės garantijos

1. Valstybiniai miškų pareigūnai atlieka šias pareigas:

1) vykdo valstybinę miškų būklės, naudojimo, atkūrimo ir apsaugos kontrolę;

2) organizuoja ir vykdo miškų apsaugą nuo neteisėtų veiksmų – savavališko miško kirtimo, miško naudojimo tvarkos pažeidimų, medienos ir miško išteklių grobstymo, brakonieravimo, miško teršimo, šiukšlinimo, neteisėto lankymosi miške, miško padegimo, naminių gyvulių miškams daromos žalos;

3) kontroliuoja, kaip miško valdytojai, savininkai ir naudotojai saugo miškus nuo gaisrų, kenkėjų, ligų ir kitų neigiamų veiksnių, laiku ir tinkamai atkuria iškirštą mišką, mišką naudoja tokiais būdais, kurie padėtų mažinti neigiamą poveikį aplinkai, racionaliai ūkininkauja miško žemėje (miške), palaiko dirvožemio našumą, saugo biologinę įvairovę, laikosi įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytų reikalavimų;

4) gavę pranešimą apie šio įstatymo bei kitų gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, imasi visų priemonių, kad būtų išaiškintas pažeidimas ir nustatyti pažeidėjai, o jei patys to padaryti negali, informuoja kompetentingą valstybės instituciją, kad ši imtųsi priemonių pažeidimui išaiškinti ir pažeidėjui nustatyti;

5) konsultuoja privačių miškų savininkus miškininkavimo klausimais;

6) vykdo švietėjišką veiklą miškų ūkio klausimais.

2. Valstybiniai miškų pareigūnai turi šias teises:

1) turėti ir nešioti nustatyto pavyzdžio uniformą ir skiriamuosius ženklus;

2) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka stabdyti ir tikrinti transportą ir dokumentus, įtarus, kad šiuo transportu gabenama mediena, kiti miško ištekliai, įsigyti neturint nustatyta tvarka išduoto leidimo, kai pagal galiojančius teisės aktus toks leidimas reikalingas, arba gabenami teisės aktų nustatyta tvarką pažeidžiant sumedžioti gyvūnai;

3) reikalauti iš juridinių ir fizinių asmenų pažymų apie miško išteklių įsigijimą ir naudojimą, o jeigu jų nėra, – reikalauti žodinių ir raštiškų pasiaiškinimų dėl veiksmų, susijusių su miško išteklių naudojimu;

4) įstatymų nustatyta tvarka paimiti iš asmenų, padariusių administracinės teisės pažeidimus, neteisėtai įsigytą medieną, kitus miško išteklius ar sumedžiotus gyvūnus, brakonieravimo priemones;

5) asmenis, padariusius administracinius teisės pažeidimus, įstatymų nustatyta tvarka pristatyti į policiją arba į savivaldybės seniūnijos patalpas kaimo gyvenamojoje vietovėje asmens tapatybei nustatyti;

6) sustabdyti arba uždrausti neteisėtą ūkinę veiklą miško valdoje, jeigu šia veikla pažeidžiamas šis įstatymas, kitų teisės aktų reikalavimai ir daroma žala miškui;

7) įstatymų nustatyta tvarka surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolus, skirti administracines nuobaudas už šio įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimų pažeidimus, numatytus Administracinių teisės pažeidimų kodekse;

8) Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo nustatyta tvarka saugoti, laikyti ir nešioti šaunamąjį ginklą, o šio straipsnio 3–9 dalyse nustatyta tvarka naudoti šaunamąjį ginklą, fizinę ir psichinę prievartą bei specialiąsias priemones;

9) valstybiniai miškų pareigūnai turi ir kitų įstatymų suteiktų teisių.

3. Atlikdamas tarnybines pareigas valstybinis miškų pareigūnas turi teisę panaudoti fizinę prievartą (fizinę jėgą, kovinių imtynių veiksmus) ir psichinę prievartą (įspėjimą apie ketinimą panaudoti fizinę prievartą, specialiąsias priemones ar šaunamąjį ginklą), specialiąsias priemones (įstatymų leidžiamas priemones (gumines lazdas, antrankius ir surišimo priemones, asmens apsaugai skirtas dujas, transporto priemonių priverstinio stabdymo priemones, elektrošoko įrenginius, tarnybinius šunis), skirtas savigynai, asmenims sulaikyti, sutramdyti, kai jie kelia ar gali kelti grėsmę valstybiniam miškų pareigūnui, taip pat skirtas transporto priemonėms priverstinai stabdyti):

1) siekdamas apsaugoti save nuo gresiančio pavojaus gyvybei;

2) kai asmuo vengia vykdyti teisėtą valstybinio miškų pareigūno reikalavimą;

3) prieš transporto priemonę, kai jos vairuotojas nepakluso valstybinio miškų pareigūno aiškiai išreikštam teisėtam reikalavimui sustoti.

4. Valstybinis miškų pareigūnas, atlikdamas tarnybines pareigas, turi teisę panaudoti šaunamąjį ginklą:

1) prieš asmenį gindamas save nuo pradėto ar tiesiogiai gresiančio pavojingo gyvybei nusikalstamo kėsینimosi;

2) sulaikydamas asmenį, įtariamą nusikalstamos veikos padarymu, ar ją padariusį asmenį, kuris aktyviais veiksmais vengia sulaikymo, taip pat atsisakančią įvykdyti teisėtą reikalavimą padėti ginklą ar kitą daiktą, kuriuo galima sužaloti žmogų;

3) prieš gyvūną, kai jis kelia grėsmę pareigūno gyvybei ar sveikatai.

5. Valstybinis miškų pareigūnas turi teisę panaudoti prievartos priemones tik esant tarnybiniam būtinumui ir tik tiek, kiek to reikia tarnybinei pareigai įvykdyti, tik po to, kai įtikinimo priemonės buvo neveiksmingos arba negalimos. Prievartos priemonės rūšį ir jos panaudojimo ribas valstybinis miškų pareigūnas pasirenka atsižvelgdamas į konkrečią situaciją, teisės pažeidimo pobūdį ir individualias pažeidėjo savybes. Naudodamas prievartą valstybinis miškų pareigūnas privalo stengtis išvengti didelės žalos žmonėms ir turtui.

6. Prieš naudodamas prievartą, valstybinis miškų pareigūnas privalo įspėti apie tokį ketinimą, suteikdamas asmeniui galimybę įvykdyti teisėtus reikalavimus, išskyrus atvejus, kai delsimas kelia grėsmę valstybinio miškų pareigūno ar kito asmens gyvybei ar sveikatai arba toks įspėjimas yra neįmanomas.

7. Apie valstybinio miškų pareigūno panaudotą prievartą, sukėlusią asmens mirtį arba sužalojimą, nedelsiant informuojamas prokuroras.

8. Draudžiama panaudoti kovinių imtynių veiksmus, specialiąsias priemones ir šaunamąjį ginklą prieš moteris, kai akivaizdu, kad jos nėščios, taip pat prieš asmenis, kai akivaizdu, kad jie invalidai ar nepilnamečiai (jeigu jų amžius žinomas pareigūnui arba išvaizda atitinka amžių), išskyrus atvejus, kai jie priešinasi pavojingu gyvybei būdu arba kai užpuola tokių asmenų grupė ir šis užpuolimas kelia grėsmę žmogaus gyvybei ar sveikatai.

9. Valstybinis miškų pareigūnas, nesukeldamas grėsmės įstatymų saugomoms vertybėms, turi teisę iššauti iš šaunamojo ginklo, kai būtina duoti pavojaus signalą, išskiviesti pagalbą arba įspėti apie galimą šaunamojo ginklo panaudojimą.

10. Valstybiniai miškų pareigūnai ir miškų urėdijos darbuotojai neturi teisės dirbti pagal darbo sutartis, būti steigėjais ar juridinio asmens dalyviais (akcininkais, nariais,

dalininkais ir pan.) privačiose medienos ruošos, medienos perdirbimo, prekybos mediena ir medžioklės aptarnavimo įmonėse bei vykdyti kitą įstatymų draudžiamą veiklą.

11. Valstybinių miškų pareigūnų – miškų urėdijų miško apsaugos darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, gyvybė ir sveikata papildomai privalomai draudžiamos nuo nelaimingų atsitikimų, susijusių su nustatytų pareigų vykdymu, tais atvejais, kai netaikomos Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo nuostatos. Draudimo išmokų dydžiai nustatomi kolektyvinėse arba darbo sutartyse ir negali būti mažesni už nurodytus Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatyme.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1447](#), 2003-04-03, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1692 (2003-04-24)

Nr. [X-119](#), 2005-02-15, *Žin.*, 2005, Nr. 31-977 (2005-03-05)

7 straipsnis. Ekonominis valstybinio miškų ūkio reguliavimas

1. Miškų urėdijos veikia pagal Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymą, vykdo kompleksinę miškų ūkio veiklą valstybiniuose miškuose, Vyriausybės ar jos įgaliotos Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka parduoda pagamintą miško produkciją, nenukirstą mišką ir teikia paslaugas. Įvertinant miškų urėdijų kapitalą, žemė ir miškas vertine išraiška į apskaitą neįtraukiami.

2. Bendrosioms miškų ūkio reikmėms tenkinti Vyriausybės nustatyta tvarka miškų urėdijoms nustatomi privalomieji 5 procentų atskaitymai į valstybės biudžetą iš pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką. Šie atskaitymai įtraukiami į valstybės biudžeto pajamas ir naudojami Vyriausybės patvirtintai specialiajai Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programai finansuoti (miškų inventorizavimui, apskaitai, valstybinių miškų miškotvarkos projektams rengti, bendrai, nepriklausomai nuo nuosavybės formos, valstybinei miškų priešgaisrinei sistemai organizuoti ir išlaikyti, stichinių nelaimių padariniams ir masinių ligų bei kenkėjų židiniams likviduoti, miško mokslo ir projektavimo darbams, privačių miškų savininkams konsultuoti bei mokyti, privačių miškų savininkų organizacinėms struktūroms kurtis, miško propagandai organizuoti, miškų ūkį aptarnaujančių organizacijų vykdomoms programoms bei kitoms bendrosioms miškų ūkio reikmėms finansuoti).

3. Bendrosioms valstybės biudžeto reikmėms tenkinti Vyriausybės nustatyta tvarka miškų urėdijoms nustatomi privalomieji 10 procentų atskaitymai į valstybės biudžetą iš pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-239](#), 2009-04-28, *Žin.*, 2009, Nr. 54-2137 (2009-05-12)

Nr. [XI-1176](#), 2010-11-25, *Žin.*, 2010, Nr. 145-7431 (2010-12-11)

8 straipsnis. Asmenų lankymasis miške

1. Fiziniai asmenys turi teisę laisvai lankytis miškuose, išskyrus rezervatų ir specialios paskirties objektų (pasienio zona, kariniai objektai ir kt.) miškus ir miškus, kuriuose tai apriboja kiti įstatymai. Asmenys gali rinkti vaisius, vaistažoles ir vaistinę žaliavą, išskyrus augalų rūšis, kurių sąrašą tvirtina Aplinkos ministerija, riešutauti, uogauti ir grybauti, valstybiniuose miškuose laikyti bites aviliumuose ir bitidėse, laikydamiesi šio įstatymo, Aplinkos apsaugos įstatymo bei kitų teisės aktų reikalavimų.

2. Savivaldybių vykdomosios institucijos miškų urėdijų ir valstybinių parkų direkcijų ar privačių miškų savininkų teikimu, o miestų miškuose – be šio teikimo, kai yra svarbių priežasčių (didelis miško gaisrų pavojus, miško kirtimai, specializuoto ūkio plotai, saugomi objektai, būtinumas išsaugoti miško išteklius, miško verslai ir pan.), gali visuose miškuose uždrausti ar apriboti fizinių asmenų lankymąsi bei vaistažolių, grybų, uogų ir kitų miško išteklių naudojimą.

3. Miškų lankymą ir miško išteklių naudojimą saugomose teritorijose reglamentuoja Saugomų teritorijų įstatymas ir saugomų teritorijų nuostatai, tvirtinami Vyriausybės ar jos įgaliotos Aplinkos ministerijos.

4. Uždraustų ar apribotų lankyti miškų ribas rodo miško valdytojo, savininko ar naudotojo pastatyti informaciniai ženklai.

II SKYRIUS MIŠKO NAUDOJIMAS

9 straipsnis. Miško valdytojų, savininkų ir naudotojų pareigos

1. Miškai turi būti tvarkomi pagal nepertraukiamo naudojimo principą, kad mediena bei kiti miško išteklių būty nuolat tiekiami ir būtų išlaikyta metinė ar periodinė pusiausvyrą tarp medienos prieaugio ir jos naudojimo masto.

2. Miško valdytojai, savininkai ir naudotojai privalo saugoti miškus nuo gaisrų, kenkėjų, ligų ir kitų neigiamų veiksnių, laiku ir tinkamai atkurti iškirštą mišką, mišką naudoti tokiais būdais, kurie padėtų mažinti neigiamą poveikį aplinkai, racionaliai ūkininkauti miško žemėje (miške), palaikyti dirvožemio našumą, saugoti biologinę įvairovę, laikytis įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytų reikalavimų.

3. Miško naudotojai privalo sutvarkyti naudojant mišką sudarkytus miško plotus taip, kad jie būtų naudojami pagal paskirtį, tausoti miško kelius, sausinimo sistemas ir kitus technologinius įrenginius, nepažeisti miško valdytojų, savininkų ir kitų naudotojų teisių bei teisėtų interesų.

4. Miško valdytojai ir naudotojai valstybiniuose miškuose privalo laikytis Nenukirto valstybinio miško skyrimo ir pardavimo taisyklių. Šias taisykles tvirtina Vyriausybė. Valstybiniuose miškuose medienos ruošėjai per miško naudojimo leidime nustatytus terminus, įskaitant pratęstus terminus, privalo iškirsti mišką ir išvežti pagamintą medieną. Miško kirtimo ir pagamintos medienos išvežimo terminai, jeigu medienos ruošėjai pageidauja, pratęsimi iki 6 mėnesių. Per nustatytą terminą, įskaitant ir pratęstąjį, neiškirstas miškas ir neišvežta žaliavinė mediena neatlygintinai pereina miško valdytojui. Miško kirtimo ir pagamintos medienos išvežimo terminų nustatymą reglamentuoja Nenukirto valstybinio miško skyrimo ir pardavimo taisyklės.

5. Miško savininkai privalo laikytis šio įstatymo, Privačių miškų tvarkymo ir naudojimo nuostatų bei kitų teisės aktų, taip pat privalomų vykdyti miškotvarkos projekto dalių – pagrindinių kirtimų dešimtmečio normos, miško atkūrimo bei aplinkosaugos reikalavimų.

6. Draudžiama atlikti kirtimus ir naudoti kitus miško išteklius negavus nustatyta tvarka išduoto leidimo, kai pagal galiojančius teisės aktus toks leidimas reikalingas.

7. Privačių miškų savininkai Aplinkos ministerijos ir Statistikos departamento nustatyta tvarka teikia informaciją ir statistikos duomenis apie miškų ūkio veiklą savo valdose.

8. Apvaliosios medienos matavimo, apskaitos ir ženklinimo tvarką nustato Aplinkos ministerija.

10 straipsnis. Miško valdytojų, savininkų ir naudotojų teisė naudotis mišku bei jo ištekliais

1. Privačių miškų savininkai teisę naudotis mišku įgyja gavę žemės sklypo nuosavybę patvirtinantį dokumentą. Privačių miškų tvarkymo ir naudojimo nuostatus tvirtina Vyriausybė, atsižvelgdama į privačių miškų savininkų organizacijų siūlymus.

2. Miško valdytojai ir naudotojai Vyriausybės arba jos įgaliosos Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka turi teisę naudoti mišką bei jo išteklius (medienos ir kitų miško išteklių ruošai, moksliniams tyrimams, mokymui, bitininkystei, naminių gyvulių ganymui, gamtinių kompleksų apsaugai ir kitiems įstatymams neprieštaraujantiems tikslams). Pagal šią tvarką numatytais atvejais teisę vykdyti medienos ir kitų miško išteklių ruošą įgyjama gavus nustatytos formos leidimus. Ši teisė baigiasi, kai gavęs leidimą asmuo miršta, reorganizavus ar likvidavus juridinį asmenį pasibaigia leidimo galiojimo laikas ar nustatyta tvarka leidimas pripažįstamas negaliojančiu.

3. Miško valdytojų, savininkų ir naudotojų teises saugo įstatymai. Pažeistos teisės turi būti atkuriamos, o padaryti nuostoliai atlyginami įstatymų bei kitų teisės aktų nustatyta

tvarka. Miško valdytojų, savininkų ir naudotojų teisės gali būti apribotos įstatymų nustatyta tvarka visuomenės, aplinkos bei miško apsaugos interesais.

11 straipsnis. Miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis

1. Miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis tvarką nustato Vyriausybė. Miško žemė gali būti paverčiama kitomis naudmenomis tik šiame įstatyme nustatytais išimtiniais atvejais:

- 1) valstybinės svarbos objektams įrengti;
- 2) inžinerinės infrastruktūros teritorijoms, apimančioms komunikacinius koridorius, inžinerinius tinklus, susisiekimo komunikacijas ir aptarnavimo objektus, formuoti;
- 3) visuomeninės paskirties ir bendrojo viešojo naudojimo teritorijoms formuoti;
- 4) naudingųjų iškasenų eksploatavimo teritorijoms formuoti, kai nėra galimybės šių iškasenų eksploatuoti ne miško žemėje;
- 5) krašto apsaugos teritorijoms, skirtoms valstybės sienos apsaugai ir specialiems krašto apsaugos tikslams, formuoti;
- 6) atliekų saugojimo, rūšiavimo ir utilizavimo teritorijoms formuoti, kai nėra galimybės tokių teritorijų formuoti ne miško žemėje.

2. Paversti miško žemę kitomis naudmenomis draudžiama:

- 1) I grupės miškuose;
- 2) II grupės – ekosistemų apsaugos miškuose;
- 3) III grupės – draustinių miškuose ir valstybinių rezervatų apsaugos zonų miškuose;
- 4) kituose miškuose, esančiuose vieno kilometro atstumu nuo Baltijos jūros ir Kuršių marių, II grupės rekreaciniuose miškuose ir III grupės vandens telkinių apsaugos zonų, laukų apsauginiuose ir valstybinių parkų apsaugos zonų miškuose, išskyrus šio straipsnio 1 dalies 1, 2, 3 punktuose nurodytus atvejus, jeigu atitinkamų objektų statyba ar plėtra numatyta Teritorijų planavimo įstatymo nustatyta tvarka parengtuose ir patvirtintuose bendruosiuose planuose ir numatomas miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis neprieštarauja valstybinių parkų ar biosferos rezervatų teritorijų planavimo dokumentams ir biosferos poligonų nuostatams arba jeigu tai numatyta šių saugomų teritorijų planavimo dokumentuose.

3. Valstybiniuose parkuose, biosferos rezervatuose ir biosferos poligonuose esančią miško žemę paversti kitomis naudmenomis leidžiama tik reikmėms, susijusioms su saugomų teritorijų apsauga, tvarkymu, pritaikymu visuomenės poreikiams ir naudojimu rekreacijai, jeigu tai numatyta šių saugomų teritorijų planavimo dokumentuose ir neprieštarauja valstybinių parkų, biosferos rezervatų ir biosferos poligonų nuostatams.

4. Šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nenurodytuose miškuose miško žemę paversti kitomis naudmenomis leidžiama, jeigu šio straipsnio 1 dalies 1–6 punktuose nurodyti atvejai yra numatyti Teritorijų planavimo įstatymo nustatyta tvarka parengtuose ir patvirtintuose bendruosiuose planuose.

5. Visais atvejais miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis turi būti suplanuotas specialiuosiuose arba detaliuosiuose planuose.

6. Miško žemę paversti kitomis naudmenomis valstybinės reikšmės miškuose galima tik tuo atveju, kai Vyriausybė priima nutarimą dėl tam tikrų valstybinės reikšmės miškų plotų išbraukimo iš valstybinės reikšmės miškų plotų.

7. Kai miško žemę planuojama paversti kitomis naudmenomis, pirmenybė teikiama tai miško žemei, kuri neapaugusi mišku (kirtavietės, žuvę medynai, miško aikštės) ir kurioje auga maža skalsumo stichinių veiksnių sudarkyti ar kitaip išretėję medynai. Visais atvejais turi būti atsižvelgiama į miškų aplinkosaugos reikšmę.

8. Asmenys, inicijuojantys valstybinės miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis, privalo į valstybės biudžetą sumokėti piniginę kompensaciją, kurią sudaro kitomis naudmenomis paverčiamos miško žemės sklypo vertė rinkos kainomis, jame augančio medyno įveisimo ir išauginimo iki amžiaus, kurį šis medynas pasiekė pavertimo kitomis naudmenomis metu, išlaidos ir prarasto medienos priaugio, kurį šis medynas sukauptų iki nustatyto pagrindinių kirtimų amžiaus, vertė nenukirsto miško kainomis. Miško žemę paverčiant kitomis naudmenomis III grupės miškuose, mokama dvigubo dydžio piniginei kompensacija, II grupės miškuose – trigubo dydžio piniginei kompensacija.

9. Privačios miško žemės savininkai, organizuojantys privačios miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis, privalo Vyriausybės nustatyta tvarka nuosavybės teise priklausančioje žemėje įveisti mišką ne mažesniame plote negu kitomis naudmenomis paverčiamos miško žemės plotas arba sumokėti į valstybės biudžetą šio straipsnio 8 dalyje nurodytą piniginę kompensaciją. Privačią miško žemę paverčiant kitomis naudmenomis III grupės miškuose, įveisiamo miško plotas turi būti ne mažesnis negu dvigubo dydžio kitomis naudmenomis paverčiamos miško žemės sklypo plotas, II grupės miškuose – ne mažesnis negu trigubo dydžio kitomis naudmenomis paverčiamos miško žemės sklypo plotas.

10. Sumokėtos piniginės kompensacijos įtraukiamos į valstybės biudžeto pajamas, jų apskaita tvarkoma specialiojoje Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programoje ir naudojamos naujiems miškams įveisti skirtai žemei įsigyti, miškams įveisti ir kitoms su miškų priežiūra, apsauga ir tvarkymu susijusioms šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalyje nurodytoms priemonėms finansuoti. Kompensacijų apskaičiavimo ir mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė.

11. Miško išskirtimas technologinėms ir gamybinėms miško ūkio reikmėms (medelynams įrengti, miško ūkiniams keliams tiesti, priešgaisrinėms juostoms, technologiniams proskiebiams, poilsio aikštelėms ir medienos sandėliams įrengti, nustatyta tvarka žvyruvi ir smėliui kasti miško ūkio reikmėms) nėra miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis.

Straipsnio pakeitimai:

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

Nr. 16/07-17/07-20/08, 2009-06-22, Žin., 2009, Nr. 75-3074 (2009-06-25)

Nr. [XI-1448](#), 2011-06-16, Žin., 2011, Nr. 74-3548 (2011-06-18)

12 straipsnis. Miško žemės sausinimas, tręšimas ir kelių per miško žemę tiesimas

1. Miško žemės sausinimas, tręšimas ir nuodingųjų cheminių medžiagų miško žemėje naudojimas negali prieštarauti Aplinkos apsaugos įstatymui ir atitinkamiems teisės aktams.

2. Miško žemės sausinimo sistemų ir miško kelių, einančių per keletą miško savininkų ir valdytojų valdas, priežiūrą ir remontą privalo atlikti tų valdų valdytojai, savininkai ar naudotojai teisės aktų nustatyta tvarka.

3. Miško žemės sausinimo sistemų priežiūros darbai atliekami, miško keliai tiesiami miško valdytojų, savininkų, naudotojų, savivaldybės, Kelių fondo ir kitomis lėšomis.

III SKYRIUS

LIETUVOS RESPUBLIKOS MIŠKŲ VALSTYBĖS KADASTRAS IR MIŠKOTVARKOS PROJEKTAS

13 straipsnis. Valstybinė miškų inventorizacija, miškų apskaita ir miškų kadastras

1. Valstybinės miškų inventorizacijos ir miškų apskaitos tikslas – nustatyti miško išteklius, jų kokybę, teikti informaciją apie miškų gamtinę ir ūkinę būklę. Valstybinė miškų inventorizacija atliekama visuose miškuose. Miškų urėdijose, valstybiniuose rezervatuose ir valstybiniuose parkuose inventorizuojama ir įtraukiama į apskaitą ne tik miško, bet ir valstybinė ne miško žemė (žemės ūkio naudmenos, vandenys ir kt.).

2. Medžių savaiminukais, kurių vidutinis amžius ne mažesnis kaip 20 metų, apaugusi ne miško žemė inventorizuojama ir įtraukiama į apskaitą kaip miškas Aplinkos ministerijos ir Žemės ūkio ministerijos nustatyta tvarka.

3. Valstybinės miškų inventorizacijos specialistai turi teisę įeiti į visus miškus, atlikti inventorizacijos darbus ir gauti reikiamą informaciją jiems atlikti.

4. Lietuvos Respublikoje valstybinė miškų inventorizacija atliekama atrankos metodu. Ji skirta strateginiam miškų sektoriaus planavimui valstybės lygmeniu. Miškų sklypų inventorizacija atliekama miško ūkiui organizuoti miško žemėje ir yra skirta miškotvarkos projektams rengti.

5. Valstybinės miškų inventorizacijos ir miškų apskaitos tvarką, turinį ir periodiškumą nustato Aplinkos ministerija.

6. Remiantis valstybinės miškų inventorizacijos duomenimis, tvarkoma miškų apskaita ir sudaromas Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastras. Šis kadastras apima visumą duomenų apie miškus, jų priklausomybę, miško išteklių kiekį bei kokybę ir ekonominę vertę. Jo turinį ir sudarymo tvarką nustato Vyriausybė.

7. Valstybinė miškų inventorizacija ir apskaita valstybiniuose ir privačiuose miškuose atliekama valstybės lėšomis. Inventorizacijos ir apskaitos duomenys miškų savininkams ir valdytojams Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka teikiami nemokamai. Miškų sklypai inventorizuojami ir miškotvarkos projektai rengiami valstybės, miško valdytojų ir savininkų lėšomis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1448](#), 2011-06-16, *Žin.*, 2011, Nr. 74-3548 (2011-06-18)

14 straipsnis. Miškotvarkos projektas

1. Miškotvarkos projektas – tai dokumentas, pagal kurį organizuojama miškų ūkio veikla ir atliekami visi miškų atkūrimo, naudojimo ir miško žemių tvarkymo darbai.

2. Skiriami šie miškotvarkos projektų tipai:

1) miškų tvarkymo schemas – tai specialiojo teritorijų planavimo dokumentai, rengiami valstybinių miškų valdytojų bei regionų teritorijoms ir skiriami bendrajai miško žemių naudojimo politikai nustatyti, jų tvarkymo koncepcijai parengti;

2) vidinės miškotvarkos projektai – tai miškų ūkio veiklos planai, rengiami visoms valstybinių miškų valdytojų ir privačioms miškų valdoms arba ne miškų ūkio paskirties žemės sklype esančiai miško žemei ir skiriami konkrečių tvarkymo priemonių sistemai jose nustatyti.

3. Miškotvarkos projektai rengiami pagal Aplinkos ministerijos patvirtintas šių projektų rengimo taisykles bei metodiką ir jose nustatytus kriterijus.

4. Aplinkos ministerija, atsižvelgdama į miško valdos plotą arba ne miškų ūkio paskirties žemės sklype esančios miško žemės plotą, nustato miškotvarkos projekto turinį ir kitus rodiklius, taip pat medynų kirtimo amžių visuose miškuose. Pagrindiniai miško kirtimai atliekami brandžiuose, perbrendusiuose miškuose ir bręstančiuose medynuose. Miško kirtimų taisyklėse nustatytais atvejais. Tarpiniai miško kirtimai atliekami medynų produktyvumo didinimo, sanitarinės miškų būklės gerinimo, biologinės įvairovės išsaugojimo, medienos išteklių panaudojimo, medynų rekonstrukcijos ir kitais teisės aktuose nustatytais tikslais. Metinė pagrindinių miško kirtimų norma nustatoma kiekvienam miško valdytojui ir savininkui pagal Aplinkos ministerijos patvirtintą metodiką.

5. Metinę pagrindinių miško kirtimų normą valstybiniuose miškuose tvirtina Vyriausybė. Nustatyta metinė pagrindinių miško kirtimų norma negali būti viršijama, išskyrus stichinių nelaimių atvejus, kai šalies mastu išdžiūvusių, išverstų, išlaužytų, išdegusių arba kitaip pažeistų medynų tūris sudaro daugiau kaip vieną ketvirtąją metinės kirtimo normos dalį. Bendra visų rūšių metinė miško kirtimų norma šalyje negali viršyti metinio medienos prieaugio.

6. Tarpinių miško kirtimų mastą šalies valstybiniuose miškuose nustato Aplinkos ministerija.

7. Miško valdytojai, turintys daugiau kaip 500 hektarų miško, privalo neviršyti metinės pagrindinių miško kirtimų normos. Stichinių nelaimių atvejais ir jeigu ši norma nebuvo įvykdyta ankstesniais metais, skaičiuojant nuo jos patvirtinimo metų, metinė pagrindinių miško kirtimų norma gali būti didinama Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka. Kiti miško valdytojai ir savininkai, nepažeisdami miško kirtimo taisyklių reikalavimų, gali nukrypti nuo metinės miško kirtimų normos, bet privalo laikytis dešimtmečio miško kirtimų normos.

8. Miškotvarkos projektus rengia bei miškų inventorizaciją atlieka fiziniai ir juridiniai asmenys Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka. Laikantis šios tvarkos, centralizuotai kaupiami ir tvarkomi miškotvarkos duomenys, rengiami, derinami ir tvirtinami miškotvarkos projektai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-599](#), 2006-05-09, *Žin.*, 2006, Nr. 61-2174 (2006-05-31)

IV SKYRIUS MIŠKO ATKŪRIMAS, AUGINIMAS IR KIRTIMAS

15 straipsnis. Miško atkūrimas ir įveisimas

1. Lietuvos Respublikos teritorijos miškingumas turi būti didinamas įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka įveisiant mišką ne miško žemėje. Privačioje ne miško žemėje miškas įveisiamas Aplinkos ministerijos ir Žemės ūkio ministerijos nustatyta tvarka. Kai miškas įveisiamas ne miško žemėje, šiam plotui taikomas Miškų įstatymas.

2. Miško valdytojai, savininkai ir naudotojai mišką privalo atkurti, želdinius ir žėlinius saugoti bei prižiūrėti savo lėšomis.

3. Miškas turi būti atkurtas ir įveistas miško sodmenimis, kurių kilmė ir kokybė atitinka Aplinkos ministerijos tvirtinamų Miško dauginamosios medžiagos nuostatų reikalavimus.

4. Miškas atkuriamas ir įveisiamas mišką želdinant arba jam želiant, laikantis Aplinkos ministerijos tvirtinamų Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų reikalavimų. Želdintuose ir atželiančiose kirtavietėse ir degavietėse miškas turi būti atkurtas ne vėliau kaip per trejus metus po jų atsiradimo, žuvę želdiniai ir žėliniai – ne vėliau kaip per dvejus metus nuo jų žuvimo fakto nustatymo. Neteisėtai iškirstas miškas turi būti atkurtas ne vėliau kaip per vienus metus nuo neteisėtų kirtimų fakto nustatymo. Miškas laikomas atkurtu tada, kai želdinių ir žėlinių kokybė atitinka Aplinkos ministerijos tvirtinamų Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų reikalavimus.

5. Atkūrus arba įveisus mišką, kol susiformuos jaunuolynas (minkštųjų lapuočių želdiniuose ir žėliniuose – iki šešerių metų, spygliuočių ir kietųjų lapuočių – iki aštuonerių metų), miško želdiniai ir žėliniai turi būti prižiūrimi ir saugomi pagal Aplinkos ministerijos tvirtinamų Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų reikalavimus.

6. Per penkerius metus neatkurtų privačių miškų atkūrimą miško savininkų lėšomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka organizuoja Aplinkos ministerija.

7. Miško valdytojams, savininkams ir naudotojams leidimas pagrindiniams miško kirtimams neišduodamas, jei jų valdoje per šio straipsnio 4 dalyje nustatytus terminus neatkurtas iškirstasis miškas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1152](#), 2002-10-22, Žin., 2002, Nr. 105-4691 (2002-11-06)

Nr. [X-1208](#), 2007-06-26, Žin., 2007, Nr. 77-3044 (2007-07-12)

16 straipsnis. Medynų auginimas ir kirtimas

1. Medynų auginimo ir priežiūros priemonėmis siekiama formuoti augavietės sąlygas atitinkančius, našius miškus, pirmenybę teikiant vietinėms medžių ir kitų augalų rūšims, mišriems miško želdiniams ir mišriems medynams. Medynų augimą ir priežiūrą reguliuojančios priemonės, pagrindiniai ir tarpiniai miško kirtimai atliekami pagal Aplinkos ministerijos tvirtinamus normatyvus ir taisykles.

2. Miško ugdymo kirtimai atliekami nebrandžiuose medynuose jų našumui bei stabilumui didinti ir biologinei įvairovei išsaugoti. Šiais miško kirtimais reguliuojamas medynų tankumas ir rūšinė sudėtis. Sanitariniai miško kirtimai atliekami miško sveikatingumui palaikyti ir gerinti.

3. Taip pat gali būti atliekami miško kirtimai kraštovaizdžiui formuoti, biotechninėms priemonėms vykdyti, priešgaisrinėms juostoms įrengti, technologinių įrenginių vietoms paruošti ir kitiems miško ūkio tikslams.

V SKYRIUS MIŠKO APSAUGA

17 straipsnis. Miško apsaugos uždaviniai

Miško apsaugos uždaviniai – saugoti mišką ir jo išteklius nuo neteisėtų veiksmų: savavališko miško kirtimo, miško naudojimo tvarkos pažeidimų, miško išteklių grobstymo, miško teršimo, šiukšlinimo, miško padegimo, naminių gyvulių daromos žalos; taip pat saugoti mišką nuo žvėrių daromos žalos, gaisrų, ligų, kenkėjų ir kitų stichinių nelaimių, miško dirvožemio ir medžių mechaninių pažeidimų.

18 straipsnis. Miško apsauga nuo gaisrų ir stichinių nelaimių

1. Miškuose, nepaisant jų nuosavybės formos, privalo būti sukurta ir palaikoma bendra valstybinė priešgaisrinių priemonių sistema, apimanti stebėjimo, profilaktines ir priešgaisrines saugos priemones. Šią bendrą valstybinę priešgaisrinių priemonių sistemą rengia ir jos įgyvendinimą organizuoja Generalinė miškų urėdija prie Aplinkos ministerijos, miškų urėdijos bei valstybinių parkų direkcijos kartu su savivaldybėmis. Miško valdytojai, savininkai, naudotojai ir lankytojai privalo laikytis teisės aktais patvirtintų miškų priešgaisrinės apsaugos reikalavimų.

2. Miškų urėdijos bei valstybiniai parkai ir savivaldybės skiria lėšų bendrai valstybinei priešgaisrinio stebėjimo ir gaisrų gesinimo sistemai visose miško valdose. Miško valdytojai ir savininkai savo lėšomis įgyvendina profilaktines priešgaisrines priemones (įrengia priešgaisrines juostas ir laužavietes, valo užšlemštą mišką ir kita).

3. Stichinių nelaimių miškuose atvejais Aplinkos ministerija turi teisę nustatyti specialias apsaugos ir nelaimių padarinių šalinimo priemones, kurios yra privalomos visiems miško valdytojams, savininkams ir naudotojams.

19 straipsnis. Miško apsauga nuo ligų ir kenkėjų

1. Miško valdytojai, savininkai ir naudotojai turi laikytis teisės aktais patvirtintų miško sanitarinės apsaugos reikalavimų, per nustatytą laiką išvežti iš miško arba tinkamai apsaugoti nuo kenkėjų miške paliekamą spygliuočių medieną. Miško valdytojai, savininkai ir naudotojai turi pranešti miškų urėdijoms bei valstybinių parkų direkcijoms apie medžių ligų ir kenkėjų židinius.

2. Dideli kenkėjų ir ligų židiniai lokalizuojami ir likviduojami valstybės, miško valdytojų ir savininkų lėšomis.

20 straipsnis. Miško apsauga nuo naminių gyvulių ir žvėrių daromos žalos

1. Naminių gyvulių ganiava valstybinėje miško žemėje draudžiama, išskyrus Aplinkos ministerijos numatytus atvejus. Privačiuose miškuose gyvulių ganiava draudžiama kirtavietėse ir 20 metų neturinčiuose jaunuolynuose.

2. Medžiojamų žvėrių skaičius miško žemėje turi būti palaikomas toks, kad būtų garantuotas ekosistemos stabilumas. Reguluojant žvėrių skaičių miške, laikomasi Aplinkos apsaugos įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimų.

21 straipsnis. Miško apsauga nuo taršos

Miško apsaugą nuo taršos, leistiną taršą ir žalos miškams atlyginimą nustato Aplinkos apsaugos įstatymas ir kiti teisės aktai. Žuvę ar pažeisti miškai turi būti atkuriami kaltininkų lėšomis, o jei kaltininkai nenustatyti, – valstybės, miško valdytojų ir savininkų bei kitomis lėšomis.

VI SKYRIUS

ATSAKOMYBĖ UŽ MIŠKŲ ĮSTATYMO PAŽEIDIMUS

22 straipsnis. Atsakomybė

Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę šio įstatymo reikalavimus, traukiami atsakomybėn įstatymu nustatyta tvarka.

23 straipsnis. Neteisėta veika padarytos žalos atlyginimas

1. Fiziniai ir juridiniai asmenys, padarę žalos miško valdytojų, savininkų ir naudotojų miškui, kitam turtui ir teisėtiems interesams ar miškui, kaip aplinkos objektui, privalo visiškai

ją atlyginti arba, jeigu yra galimybė, atkurti iki pažeidimo buvusią būklę. Nuostolių apskaičiavimo tvarką nustato įstatymai ir kiti teisės aktai.

2. Pareikšti ieškinius dėl neteisėta veika padarytos žalos turi teisę:

1) miško valdytojai, savininkai ir naudotojai, kurių miškui, turtui ar teisėtiems interesams padaryta žala;

2) valstybiniai miškų pareigūnai, kai žala yra padaroma miškui, kaip aplinkos objektui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-771](#), 2002-03-07, Žin., 2002, Nr. 31-1122 (2002-03-27)

VII SKYRIUS

LIETUVOS RESPUBLIKOS TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS MIŠKŲ ŪKIO SRITYJE

24 straipsnis. Lietuvos Respublikos tarptautinis bendradarbiavimas miškų ūkio klausimais

Lietuvos Respublika, vadovaudamasi tvaraus ir subalansuoto miškų ūkio principais, sudaro tarptautines sutartis miškų ūkio klausimais, dalyvauja tarptautinių miškų ūkio organizacijų veikloje.

25 straipsnis. Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių taikymas

Jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys nustato kitokius miško naudojimo, atkūrimo ir apsaugos reikalavimus nei šis įstatymas, yra taikomos tarptautinių sutarčių nuostatos.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1608](#), 96.11.05, Žin., 1996, Nr.110-2507 (96.11.15)

LIETUVOS RESPUBLIKOS MIŠKŲ ĮSTATYMO 7 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-434](#), 97.10.07, Žin., 1997, Nr.96-2426 (97.10.24)

LIETUVOS RESPUBLIKOS MIŠKŲ ĮSTATYMO 17 STRAIPSNIO PAKEITIMO

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-759](#), 98.06.02, Žin., 1998, Nr.56-1542 (98.06.19)

LIETUVOS RESPUBLIKOS MIŠKŲ ĮSTATYMO 1, 3, 4, 7, 11, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1498](#), 99.12.23, Žin., 1999, Nr.110-3203 (99.12.29)

LIETUVOS RESPUBLIKOS MIŠKŲ ĮSTATYMO 8 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-87](#), 2000 12 19, Žin., 2000, Nr. 111-3566 (2000 12 29)

MIŠKŲ ĮSTATYMO 8, 10, 14, 16, 17, 18, 22, 26 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. sausio 1 d.

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-240](#), 2001 04 10, Žin., 2001, Nr. 35-1161 (2001 04 25)

MIŠKŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Nauja įstatymo redakcija

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. liepos 1 d.:

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-241](#), 2001 04 10, Žin., 2001, Nr. 35-1162 (2001 04 25)

MIŠKŲ ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO ĮSTATYMAS

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-771](#), 2002-03-07, Žin., 2002, Nr. 31-1122 (2002-03-27)

MIŠKŲ ĮSTATYMO 23 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1152](#), 2002-10-22, Žin., 2002, Nr. 105-4691 (2002-11-06)

MIŠKŲ ĮSTATYMO 15 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1447](#), 2003-04-03, Žin., 2003, Nr. 38-1692 (2003-04-24)

MIŠKŲ ĮSTATYMO 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas įsigalioja kartu su Lietuvos Respublikos baudžiamuoju kodeksu (Žin., 2000, Nr. [89-2741](#)) ir Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksu (Žin., 2002, Nr. [37-1341](#)), t. y. nuo 2003 m. gegužės 1 d.

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1925](#), 2003-12-18, Žin., 2003, Nr. 123-5593 (2003-12-30)

MIŠKŲ ĮSTATYMO 2, 4, 5 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šio Įstatymo 3 straipsnis įsigalioja nuo 2004 m. sausio 1 d., 1 ir 2 straipsniai įsigalioja nuo 2004 m. gegužės 1 d.

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-119](#), 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-977 (2005-03-05)

MIŠKŲ ĮSTATYMO 2, 5, 6 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

12.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-599](#), 2006-05-09, Žin., 2006, Nr. 61-2174 (2006-05-31)

MIŠKŲ ĮSTATYMO 14 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

13.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-1208](#), 2007-06-26, Žin., 2007, Nr. 77-3044 (2007-07-12)

MIŠKŲ ĮSTATYMO 3, 15 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2008 m. sausio 1 d.

14.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-239](#), 2009-04-28, Žin., 2009, Nr. 54-2137 (2009-05-12)

MIŠKŲ ĮSTATYMO 7 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Įstatymas įsigalioja nuo 2009 m. liepos 1 d.

15.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-1176](#), 2010-11-25, Žin., 2010, Nr. 145-7431 (2010-12-11)
MIŠKŲ ĮSTATYMO 7 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja 2011 m. sausio 1 d.

16.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-1448](#), 2011-06-16, Žin., 2011, Nr. 74-3548 (2011-06-18)
MIŠKŲ ĮSTATYMO 2, 4, 11, 13 IR 14 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2011 m. liepos 1 d.

*** Pabaiga ***

Konstitucinio Teismo nutarimai:

1.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)
Nr. 16/07-17/07-20/08, 2009-06-22, Žin., 2009, Nr. 75-3074 (2009-06-25)
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJŲ PLANAVIMO ĮSTATYMO (2004 M. SAUSIO 15 D. REDAKCIJA) 22 STRAIPSNIO 6 DALIES (2006 M. BIRŽELIO 8 D. REDAKCIJA) ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI, LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2004 M. GEGUŽĖS 26 D. NUTARIMU NR. 635 "DĖL DETALIOJO TERITORIJŲ PLANAVIMO ORGANIZATORIAUS TEISIŲ IR PAREIGŲ PERDAVIMO IR SUTARTIES SUDARYMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO" PATVIRTINTO DETALIOJO TERITORIJŲ PLANAVIMO ORGANIZATORIAUS TEISIŲ IR PAREIGŲ PERDAVIMO IR SUTARTIES SUDARYMO TVARKOS APRAŠO 7.2 PUNKTO (2007 M. SAUSIO 15 D. REDAKCIJA) ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI, LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJŲ PLANAVIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MIŠKŲ ĮSTATYMO NUOSTATOMS IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2002 M. GEGUŽĖS 9 D. NUTARIMO NR. 641 "DĖL MIŠKO ŽEMĖS PAVERTIMO KITOMIS NAUDMENOMIS TVARKOS PATVIRTINIMO" 1 PUNKTU PATVIRTINTOS MIŠKO ŽEMĖS PAVERTIMO KITOMIS NAUDMENOMIS TVARKOS 7.4 PUNKTO ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI, LIETUVOS RESPUBLIKOS MIŠKŲ ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJŲ PLANAVIMO ĮSTATYMO NUOSTATOMS

*** Pabaiga ***

Redagavo Aušrinė Trapinskienė (2011-06-21)
ausrine.trapinskiene@lrs.lt